

Llegeix atentament aquest article que tens a continuació i indica si les afirmacions següents són veritables (V) o falses (F).

AMADEU, NO EM TOQUIS EL PRONOM FEBLE

Montserrat Roig

Amadeu, vaig compartir amb tu la fascinació pels cambrers del barri del Carme. No hi ha cambrers com a les nits valencianes. Tu me'ls mostraves com qui em mostra un vers d'Ausiàs March. Érem cadells i teníem fogots. I també una mica pobres. Jo encara sóc una mica pobra però em diuen que tu, a la televisió que dirigeixes al País Valencià, assassines paraules i t'has fet ric. Ja no et deuen agradar els cambrers del barri del Carme, el millor que tenen València i la seva lluna.

Per a fer-te ric, una mica més alt, més guapo i molt més simpàtic, t'has carregat 543 paraules, 543 paraules que no poden ser pronunciades, al canal de televisió on tu ets l'amo, sota pena d'excomunió. El censor pot ser més guapo- encara que el poder acostuma de tornar lletges les persones-, però ja no pots tenir fogots. La llengua se't deu haver tornar tota petita, una boqueta de rosa de pitiminí.

Però has fet una cosa pitjor: te m'has carregat un pronom feble, tot ignorant que els pronoms febles són la nineta dels nostres ulls. El programa Tria'n tres, l'has convertit en Tria tres. Has fet caure l'en, l'has fet rodolar pels viaranys del no-sentit. Tant que els estimem, els pronoms febles. Si en desapareix un, ens toquen el voraviu. Durant segles, els francesos, els italians, els catalans hem mastisat fins a tornar-nos primfilats gràcies al

pronom feble. Hem estalviat la llargada de les paraules per arrodonir-ho tot en un hi, un en. Un hi o un en posats a temps era com afegir una goteta de mel al paladar.

Ara dius: el programa Tria'n tres s'ha de dir Tria tres. Si dius Tria tres ens falta un què, algun objecte ha volat, esborrat a l'ordinador. Si dius Tria'n tres, sé que m'estàs parlant d'algú, o d'alguna cosa que existeix. I sé que existeixo, no estic penjada al buit. El pronom feble, Amadeu, és el tou de la cama de la Ben Plantada, el voraviu de Plaerdemavida, la barba de Pere Quart, Carles Riba passejant per Bierville, la Rodoreda escanyant una flor de magnoli, la Víctor Català amb papada i fent de senyoreta de casa bona, l'Ausiàs March perseguint un falcó. El pronom feble, Amadeu, exterioritza, o representa, un munt de significats. Tot un paisatge hi cap, dins d'un pronom feble. Què vols que hi fem.

Diu el valencià Adrés Estellés en un poema molt trist:

... Reportar, anar fent inventari, escarbant entre tot l'enderroc, entre les tristes coses l'edifici abatut; tossint, entre la pols; persistint tenaçment-un setrill, una taula, una ansa d'un pitxer, o bé el tros d'un espill- agafant cada cosa tot i prenent-ne nota...

Feliç aquest "prenent-ne nota" del poeta! Perquè darrere hi ha un setrill, una taula, un tros d'espill... Si no en prenguéis nota, tots aquests objectes se li esborrarien, i ell es quedaria només amb la tristesa del fill perdut. Ai, Amadeu, que eixut t'has tornat! Saps, queda't amb els calés, que jo m'enduc els pronoms febles i els cambrers. Encara hi ha una mica de lluna, a València. Si te'n penedeixes, t'hi faré un racó.

- a) Els pronoms en i hi s'han de posar perquè són propis de la llengua catalana V F
- b) L'Amadeu ha fet desaparèixer els pronoms febles de la llengua emprada a la televisió catalana V F
- c) L'autora critica l'amo de la televisió valenciana pel model de llengua que hi imposa. V F
- d) La relació entre Montserrat Roig i l'Amadeu ha canviat molt amb el pas dels anys i l'autora pensa que és impossible una reconciliació V F

SALVEM ELS PRONOMS FEBLES (BRAMS)

A la franja litoral de la costa occidental mediterrània
hi ha una espècie natural.

El pronom feble esdevé

una autòctona variant

que va aparèixer-_____

fa prop de mil anys.

Alguns pronoms

_____ avui us fem esment

tenen problemes d'aparellament

.

"Salveu els mots",

ens va encarregar l'Espriu,

però, ull viu,

salvem-_____ tots.

A mercè del predador

i sense cap protecció

el pronom feble

està en perill d'extinció.

_____ irrupció

d'**specimens** aliens

té molt a veure

amb la situació.

"Salveu els mots",

ens va encarregar l'Espriu,

però, ull viu,

salvem-___ tots.

Els entesos

recomanen atenció:

no menystenir-los,

fer-l's'hi lloc.